

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
Esas No : 2018/3007
Karar No : 2020/720

TEMYİZ EDEN (DAVACI) : Petrol Ofisi A.Ş. (Eski Unvanı: OMV Petrol Ofisi A.Ş.)
VEKİLİ : Av. Özlem Çavuş Gerçek
Ahular Sok. No:15 - Etiler/İSTANBUL

KARŞI TARAF (DAVALI) : Rekabet Kurumu Başkanlığı
UETS Kodu: 35495-15945-49388 (E-Tebliğat)
VEKİLİ : Av. Mehmet Mete Başbuğ

İSTEMİN KONUSU : Danıştay Onüçüncü Dairesinin 24/04/2018 tarih ve E:2012/1003, K:2018/1510 sayılı kararının temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ :

Dava konusu istem: Petrol Ofisi A.Ş. (POAŞ) ile Alko Petrol Ürünleri San. Tic. Ltd. Şti. arasındaki dikey anlaşmaya, daha önce üzerinde istasyonlu akaryakıt bayilik faaliyeti yapılmamış arsa üzerinde maliyeti POAŞ tarafından karşılanmak suretiyle kurulan istasyona ilişkin olması nedeniyle, anlaşmanın ilk olarak imzalandığı tarihten itibaren beşinci yılın sonunda, "bayinin POAŞ tarafından üstlenilen ilişkiye özgü yatırımın varsa kalan süreye tekabül eden bedelini ödeyerek anlaşmayı sona erdirebilmesi" konusunda tarafların anlaşmaları koşuluyla, imza tarihinden itibaren on yıla kadar muafiyet tanınmasına ilişkin Rekabet Kurulunun 27/10/2011 tarih ve 11-54/1393-501 sayılı kararının, söz konusu anlaşmanın muafiyetten yararlanacağı sürenin hesaplanmasında başlangıç tarihi olarak EPDK lisans tarihinin esas alınması yönündeki talebin reddine ilişkin kısmının iptali istenilmiştir.

Daire kararının özeti: Danıştay Onüçüncü Dairesinin 24/04/2018 tarih ve E:2012/1003, K:2018/1510 sayılı kararıyla;

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinde, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu kurala bağlanarak en çok rastlanılan rekabeti sınırlayıcı anlaşma örneklerinin belirtildiği; Kanun'un "Muafiyet" başlıklı 5. maddesinde de, maddede sayılan koşulların tamamının gerçekleşmesi durumunda, teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve birlik kararlarının 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verilebileceği, muafiyet kararlarının anlaşmanın ya da uyumlu eylemin yapıldığı veya teşebbüs birliği kararının alındığı yahut bir koşula bağlanmışsa koşulun yerine getirildiği tarihten itibaren geçerli olacağı, Kurulun, birinci fıkrada gösterilen şartların gerçekleşmesi hâlinde, belirli konulardaki anlaşma türlerine bir grup olarak muafiyet

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
Esas No : 2018/3007
Karar No : 2020/720

tanınmasını sağlayan ve bunların şartlarını gösteren tebliğler çıkarabileceği kuralına yer verildiği;

2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin 2. maddesinde, dikey anlaşmanın, üretim ve dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla teşebbüs arasında belirli mal veya hizmetin alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşma; Tebliğ'in 3. maddesinde ise, rekabet etmeme yükümlülüğünün, alıcının anlaşma konusu mal veya hizmetlerle rekabet eden mal veya hizmetleri üretmesini, satın almasını, satmasını ya da yeniden satmasını engelleyen doğrudan veya dolaylı her türlü yükümlülük olarak tanımlandığı; yine aynı Tebliğ'in 5 (a) maddesinde, Tebliğ ile tanınan muafiyetin, anlaşmalarda alıcıya getirilen belirsiz süreli veya süresi beş yılı aşan rekabet etmeme yükümlülüğüne uygulanmayacağı belirtilmiştir; diğer taraftan, konuyla ilgili sözleşmeler ile kira sözleşmelerinin tamamının tek bir dikey anlaşma olarak kabul edilmesi gerektiği; bu dikey anlaşmalar ile bayii beş yıldan uzun süreli rekabet yasağı getirilmesinin, söz konusu dikey ilişkiyi grup muafiyeti kapsamı dışına çıkardığı; bunun yanında 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde, anlaşmalardaki rekabet etmeme yükümlülüklerine veya bu yükümlülüğün anlaşmanın asli bir parçası olduğu hâllerde anlaşmanın tamamına yönelik olarak getirilen beş yıllık grup muafiyeti sınırına ilişkin olarak bir istisna düzenlendiği; söz konusu düzenlemenin, "Alıcının anlaşmaya dayalı faaliyetlerini sürdürürken kullanacağı tesisin mülkiyeti arazi ile birlikte veya alıcı ile bağlantısı olmayan üçüncü kişilerden sağlanan bir üst hakkı çerçevesinde sağlayıcıya ait ise yahut alıcı bu faaliyetini sağlayıcının alıcı ile bağlantısı olmayan üçüncü kişilerden elde ettiği bir ayni veya şahsi kullanım hakkının konusu olan bir tesiste sürdüreceksen, alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü, söz konusu tesisin alıcı tarafından kullanıldığı süreye bağlanabilir; şu kadar ki, rekabet etmeme yükümlülüğü, bu sürenin beş yılı aşan kısmı bakımından, sadece alıcının söz konusu tesiste yürüteceği faaliyetini kapsar." şeklinde olduğu; 2002/2 sayılı Tebliğ'in açıklanmasına ilişkin Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz'un 39. paragrafında ise, "Tebliğ'in 5'inci maddesi ile getirilen bu istisnanın, "öncelikle ve özellikle" ilişkinin başlangıcından itibaren üçüncü şahıslardan ayni ya da şahsi haklar kapsamında taşınmazın kullanma ve/veya yararlanma hakkının alınması ve bunu müteakiben tesisin bizzat sağlayıcı tarafından işletilmesi ya da kullanma/yararlanma hakkı veren ile hiçbir bağlantısı olmayan şahıslarla bayilik ilişkisinin kurulması ile sınırlı olduğu; muafiyet kapsamındaki beş yıllık süre dolmadan; faaliyetlerin sona erdirilmesi, devralma vb. yollarla dikey anlaşmanın taraflarında değişiklik ortaya çıkması hâlinde muafiyetten yararlanılabilecek sürenin uzaması söz konusu değildir." şeklinde açıklamanın yer aldığı;

Dava dosyasının incelenmesinden; davacı şirket tarafından Petrol Ofisi A.Ş. (POAŞ) ile Alko Petrol Ürünleri San. Tic. Ltd. Şti. (Alko Petrol) arasındaki dikey ilişkiye bireysel muafiyet tanınması talebiyle 29/06/2010 tarihinde Rekabet Kurumuna başvuruda bulunulduğu, 19/09/2003 tarihinde POAŞ ile Kardeşler Petrol arasında İstanbul ili, Kartal

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
Esas No : 2018/3007
Karar No : 2020/720

ilçesinde bulunan taşınmazda inşa edilecek akaryakıt istasyonu ile ilgili bir bayilik sözleşmesi yapıldığı, taraflar arasında aynı tarihte düzenlenen ve yapılacak yatırımlarla tarafların karşılıklı hak ve yükümlülüklerini düzenleyen protokolle POAŞ istasyona ilişkin tüm yatırımları karşılamayı üstlenmişken Kardeşler Petrol'ün POAŞ'a on beş yıl süre ile ilgili taşınmazda intifa hakkı tanıdığı, başvuruda, bayi ile POAŞ arasında 2003 yılında sözleşme ve protokoller yapılmasına rağmen istasyonun faaliyete EPDK'dan lisans alındığı tarih olan 06/08/2008 tarihinde başladığı ifade edilerek, ilgili anlaşmaya EPDK lisans tarihinden itibaren 5+5 yıllık muafiyet tanınmasının talep edildiği; dava konusu Kurul kararıyla, (1) Petrol Ofisi A.Ş. (POAŞ) ile bildirim konu bayi arasındaki dikey anlaşmaya, daha önce üzerinde istasyonlu akaryakıt bayilik faaliyeti yapılmamış arsa üzerinde maliyeti POAŞ tarafından karşılanmak suretiyle kurulan istasyona ilişkin olması nedeniyle, anlaşmanın ilk olarak imzalandığı tarihten itibaren beşinci yılın sonunda, "bayinin POAŞ tarafından üstlenilen ilişkiye özgü yatırımın varsa kalan süreye tekabül eden bedelini ödeyerek anlaşmayı sona erdirebilmesi" konusunda tarafların anlaşmaları koşuluyla, imza tarihinden itibaren on yıla kadar muafiyet tanınmasına, (2) bahse konu anlaşmanın muafiyetten yararlanacağı sürenin hesaplanmasında başlangıç tarihi olarak EPDK lisans tarihinin esas alınması yönündeki talebin reddine karar verildiği; davacı şirket tarafından Kurul kararının 2. maddesinin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığının anlaşıldığı;

Yukarıda aktarılan mevzuatın irdelenmesinden; tarafların birbirini bağlı hissettikleri her türlü uzlaşma ya da uyuşmanın anlaşma olarak kabul edildiği, muafiyet kararlarının anlaşmanın ya da uyumlu eylemin yapıldığı veya teşebbüs birliği kararının alındığı yahut bir koşula bağlanmışsa koşulun yerine getirildiği tarihten itibaren geçerli olacağı, belirli geçerlilik koşullarına bağlanan "sözleşme" terimi kullanılmadığı gibi, sözleşmelerin hukuki bir sonuca yönelmesi veya uygulanmış olması şartının da aranmadığı, alıcının anlaşma konusu mal veya hizmetlerle rekabet eden mal veya hizmetleri üretmesini, satın almasını, satmasını ya da yeniden satmasını engelleyen doğrudan veya dolaylı her türlü yükümlülüğünün rekabet etmeme yükümlülüğü olarak tanımlandığı, dolayısıyla taraflar arasında yapılan anlaşma gereğince alıcının (bayinin), anlaşmanın karşı tarafı olan sağlayıcıdan (dağıtıcıdan) başka bir sağlayıcının anlaşma konusu mal veya hizmetlerle rekabet eden mal veya hizmetlerini üretmeme, satın almama, satmama veya yeniden satmama mükellefiyetini yüklediği tarihten itibaren rekabet etmeme yükümlülüğünün de başladığının kabulü gerektiği;

Bu itibarla; POAŞ ile Kardeşler Petrol arasında yapılan anlaşma sonucunda, dava konusu taşınmazda, Kardeşler Petrol'ün, anlaşmanın yapıldığı 19/09/2003 tarihinden itibaren diğer dağıtıcıların bayiliğini üstlenmesinin önünün kapatıldığı görüldüğünden, muafiyetin başlangıç tarihi olarak EPDK lisans tarihi olan 06/08/2008'in esas alınması yönündeki talebin reddine ilişkin dava konusu Kurul kararında hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
Esas No : 2018/3007
Karar No : 2020/720

TEMYİZ EDENİN İDDİALARI ___ : Davacı tarafından, bayilik lisansı olmadan sektörde faaliyet göstermenin mümkün olmadığı, rekabet yasağının bu koşulun gerçekleşmesiyle başlaması gerektiği ileri sürülmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI : Davalı idare tarafından, Danıştay Onüçüncü Dairesince verilen kararın usul ve hukuka uygun bulunduğu ve temyiz dilekçesinde öne sürülen nedenlerin, kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte olmadığı belirtilerek temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ NURAY AVCIOĞLU'NUN DÜŞÜNCESİ : Temyiz isteminin reddi ile Daire kararının onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüşüldü:

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

Danıştay dava dairelerinin nihai kararlarının temyizen incelenerek bozulması, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinde yer alan;

"a) Görev ve yetki dışında bir işe bakılmış olması,

b) Hukuka aykırı karar verilmesi,

c) Usul hükümlerinin uygulanmasında kararı etkileyebilecek nitelikte hata veya eksikliklerin bulunması" sebeplerinden birinin varlığı hâlinde mümkündür.

Temyizen incelenen karar usul ve hukuka uygun olup, temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmemiştir.

KARAR SONUCU:

Açıklanan nedenlerle;

1. Davacının temyiz isteminin reddine,

2. Davanın yukarıda özetlenen gerekçeyle reddine ilişkin Danıştay Onüçüncü Dairesinin temyize konu 24/04/2018 tarih ve E:2012/1003, K:2018/1510 sayılı kararının **ONANMASINA,**

3. Kesin olarak, 16/03/2020 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan
Hasan
GÜZELER

Üye
Ziya
ÖZCAN

Üye
Yalçın
EKMEKÇİ

Üye
Doç. Dr. Selami
DEMİRKOL

Üye
Bilal
ÇALIŞKAN

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
Esas No : 2018/3007
Karar No : 2020/720

Üye
Turgay Tuncay
VARLI

Üye
Hasan
ODABAŞI

Üye
Yunus
AYKIN

Üye
Muhsin
YILDIZ

Üye
Hasan
ÖNAL

Üye
Bilge
APAYDIN